

Зовнішня політика України в 2015-2016 рр

Постановка проблеми. Роль зовнішньої політики є актуальною в сьогоденні. Адже динамічні зміни міжнародного середовища, нові тенденції світового розвитку впливають на формування та практичну реалізацію зовнішньополітичної діяльності України. Будучи невід'ємною частиною системи міжнародних відносин, України. Підтримуючи відносини з іншими країнами це вплине на розвиток та подальші перспективи країни. У співдоповіді парламентарій зазначила, що ефективна зовнішня політика разом із внутрішніми успішними перетвореннями, героїчними діями наших Збройних сил є та основа, на яку ми спираємося і торуємо шлях у наше сильне майбутнє. «Світ динамічно змінюється, не чекаючи на аутсайдерів. Також актуальним є просування своїх національних інтересів та захисту прав своїх громадян та української діаспори за кордоном.

Метою нашого дослідження є аналіз основних напрямів зовнішньої політики України, її співпрацю з іншими країнами у роки незалежності та висвітлити основні досягнення та недоліки такої політики .

Для висвітлення даної мети ми ставимо наступні **дослідницькі завдання**: з'ясувати механізми прийняття рішень в зовнішній політиці України; - проаналізувати відносини України з провідними світовими та регіональними державами, міжнародними та регіональними організаціями; охарактеризувати перспективи розвитку зовнішньої політики України в контексті її історичного досвіду.

ВИКЛАД МАТЕРІАЛУ. Дослідження Ради зовнішньої політики “Українська призма” – перший системний та комплексний аналіз зовнішньої політики України. Експерти вивчили понад три десятки напрямів – від співпраці з ключовими партнерами та міжнародними організаціями до публічної дипломатії. Застосували п'ять критеріїв оцінки – від стратегії і до, власне, результатів діяльності. Проаналізували перемоги та відверті промахи МЗС, Комітету у закордонних справах Верховної Ради й інших інституцій. І виставили реальні оцінки за їхню роботу в 2015 році. Таким чином, маємо своєрідну “заліковку” зовнішньої політики України. Такий звіт стане щорічним, що дозволить спостерігати за динамікою роботи українських інституцій, задіяних у реалізації зовнішньої політики. Разом з тим, попри практичну активність окремих депутатів та депутатських об'єднань («Єврооптимісти») в ключових питаннях зовнішньополітичної діяльності, варто відзначити традиційно низький інтерес політичних партій до формування повноцінного зовнішньополітичного блоку політичних чи передвиборчих програм та до формулювання деталізованої зовнішньополітичної частини Коаліційної угоди. Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та оновленого в 2015 році Порядку денного асоціації. Окремі форми міжвідомчої інституційної співпраці були передбачені Програмою діяльності Кабінету Міністрів України у 2015 році, планами заходів профільних міністерств з виконання урядової програми, Коаліційної угоди та Стратегії сталого розвитку «Україна 2020». Були також оновлені окремі нормативні документи МЗС щодо координації дій центральних органів виконавчої влади при участі у заходах міжнародного характеру. В 2014-2015 рр. Україна оновила низку стратегічних документів у сфері зовнішньої політики, безпеки та оборони. В 2014 році були внесені зміни до Закону України «Про основи внутрішньої та зовнішньої політики» від 2010 року, а протягом 2015 року було прийнято нові Стратегію національної безпеки України та Воєнну доктрину України. Ці документи радикально змінили сприйняття Росії зі стратегічного партнера до держави-агресора, визнали довгостроковий характер російської загрози та необхідність руху України до набуття членства в НАТО та ЄС як основи безпеки. Діяльність протягом 2015 року була доволі активною та переважно відповідала заявленим пріоритетам в Коаліційній угоді, Програмі Кабінету Міністрів України в 2015 році, планах імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, планах заходів з виконання Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» та ін. Основні напрямки зовнішньополітичної діяльності прогнозовано сконцентрувалися на проблемі вирішення

конфлікту з Росією (Нормандський формат та Мінський процес, співпраця з ОБСЄ, ООН, двосторонні відносини з США, Німеччиною, Францією). Позитивна динаміка політичного діалогу на вищому рівні, поряд з наявністю спільних економічних, енергетичних проєктів, участі у спільних багатосторонніх ініціативах, дозволили зафіксувати значну зовнішньополітичну активність України у відносинах з Великобританією, Канадою, Польщею, країнами Балтійського регіону. Найбільших успіхів було досягнуто на європейському напрямку, де Україна спромоглася, попри російський тиск, забезпечити ратифікацію державами ЄС Угоди про Асоціацію та вступ в силу повної та всеосяжної зони вільної торгівлі України з ЄС з січня 2016 року. Також, наприкінці 2015 року Європейська Комісія оприлюднила позитивний фінальний 6-й звіт про виконання Плану дій з візової лібералізації, який відкрив перспективу отримання Україною безвізового режиму з ЄС в 2016 році. На рівні ключових партнерів Україна мала результативний рік у відносинах з Канадою, Польщею, країнами Балтії. Було отримано значну кількість гуманітарної, технічної та макрофінансової допомоги (ЄС, Німеччина, Японія та ін.). Успіхом у контексті співпраці з міжнародними організаціями стало обрання України непостійним членом Ради безпеки ООН в жовтні 2015 року, а співпраця з країнами Вишеградської четвірки мала значний вплив на зниження залежності України від російського газу завдяки реверсу з Словаччини, Угорщини та Польщі. Водночас, як вважають учасники слухань, зовнішня політика України має будуватися з урахуванням того, що нинішній владний режим Російської Федерації є екзистенційною загрозою Україні, яка ставить під сумнів право України на існування як незалежної держави. Промовці відзначали, що Україною було вжито низку заходів, спрямованих на реалізацію міжнародно-правової відповідальності Росії за порушення нею своїх міжнародних зобов'язань у сфері боротьби з фінансуванням тероризму, ліквідації расової дискримінації та в галузі морського права, а також на використанні механізму Європейського суду з прав людини. Однак, кінцевою метою зусиль України має стати повномасштабна реалізація міжнародно-правової відповідальності Росії як держави-агресора. Для розв'язання зовнішньополітичних проблем потрібно: захист прав людини взагалі та кожного громадянина тієї чи іншої держави зокрема. - Об'єднання зусиль у боротьбі проти міжнародного тероризму. - Спільна ефективна участь у розв'язанні глобальних проблем сучасного світу. Важливе значення для досягнення цілей зовнішньої політики мають засоби її здійснення. Залежно від сфер суспільного життя вони поділяються на *політичні, економічні та ідеологічні*. У 2017 році очікується подальше зменшення інтенсивності відносин України з ЄС з огляду на бурхливі політичні тенденції в Європі: вихід Великої Британії з ЄС, вибори в Нідерландах, Франції, Німеччині, а також далекоглядні наслідки італійського референдуму щодо конституційних змін, який відбувся у грудні 2016 року.

ВИСНОВКИ. Отже, можна говорити про пріоритетність на сучасному етапі європейського напрямку зовнішньополітичної активності України. Україна прагне стати активним суб'єктом, який формує геополітичний простір навколо себе. Але при цьому вона залишається здебільшого пасивним об'єктом масштабних процесів, що розгортаються в новій Європі. Втім, існує реальна небезпека, що Україна може стати заручником Сходу або Заходу, а ще гірше – розмінною монетою в геополітичних іграх великих держав або їх об'єднань. Тому Україна, на нашу думку, повинна чітко визначити і настійно впроваджувати в життя цілісну зовнішньополітичну стратегію.

Список використаної літератури:

1. Жиро Т. І // Політологія // Харків: Изд-во Гуманитарный Центр, 2016 рік – 428 с.
2. Зовнішня політика України 2006 р.: стратегічні оцінки, прогнози та перспективи. — К.: ВД Стілоос, 2007. – 272 с.
3. Чекаленко Л.Д. // Зовнішня політика України// К.:Либідь,2006 рік – 712 с.
4. Міжнародні організації: Навч. посіб. / За ред. О. С. Кучика. — 2-е вид., доп. і перероб. — К.: Знання, 2007. — 749 с.
5. Танцюра В.І // Політична історія України // :Київ: Академвидав, 2008 рік – 552 с.

6. Щедрова Г.П., Барановський Ф.В., Новакова О.В., Пашина Н.П. // Основи політології // Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2005 рік – 170 с.
7. МЦПД [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.icps.com.ua/pidsumky-zovnishnovi-polityky-ukrayiny-za-2016-rik/>
8. Українська призма: Зовнішньої політики [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://prismua.org/scorecards/>
9. Актуальні проблеми зовнішньої політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://pidruchniki.com/16400116/politologiya/aktualni_problemi_zovnishnoyi_politiki_ukrayini
10. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://iportal.rada.gov.ua/news/Novyny/138189.html>
11. Зовнішня політика держави: поняття та сутність, основні риси та цілі [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://studies.in.ua/shpora-geopolitika/2428-63-zovnishnva-poltika-derzhavi.html>
12. Гончарук, Т. В. *Ментально-філософські засади національного буття, їх детермінуючий вплив на суспільні процеси [Текст] / Т. В. Гончарук // Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації : монографія / Т. В. Гончарук, Н. В. Гнасевич, М. І. Гурик [та ін.] ; кер. авт. кол. О. М. Рудакевич. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – С. 44-71*
13. Гончарук Т., Шумка М. *Національно-культурна ідентичність як маркер модернізованого українського суспільства // Філософія фінансової цивілізації: людина у світі грошей: Збірник наукових праць. Книга 6. – Л.: УБС НБУ, 2013. – 722с. – С. 391-399.*
14. Гурик, М. І. *Історична пам'ять народу у контексті актуальних завдань розбудови модерної української нації. / М. І. Гурик // Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації : монографія / Т. В. Гончарук, Н. В. Гнасевич, М. І. Гурик, М. Л. Шумка, В. Я. Томахів [та ін.] ; кер. авт. кол. О. М. Рудакевич. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – С. 90-113.*
15. Гнасевич Н. В. *Українська національна ідея: генеза та сучасний зміст / Н. В. Гнасевич // Світоглядні та соціокультурні засади формування української модерної нації: моногр. / авт.колектив : О. М Рудакевич (керівник) та ін. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – 256 с.*
16. Рудакевич, О. *Взаємозв'язок національної ідентичності і культури в націєтворчому процесі / О.Рудакевич // Грані : [наук.-теорет. громад.-політ. альманах]. – 2010. – № 2. – С. 155–159.*